

LIPKY

Vítejte na naučné stezce v Lipkách, která je vstupní branou do jedné z nejceněnějších částí přírody v okolí Telče.

Tradice využívání této části města k aktivnímu odpočinku je překvapivě dlouhá. Začíná zálibami šlechty v lovu, střelbě a jízdě na koni, ke kterým se v období rekatolizace přidaly křesťanské poutě ke kapli sv. Karla Boromejského, kam vedla kolem rybníků Nadymáku a Roštejna křížová cesta. U cesty poblíž kaple najdeme zbytky střelnice, z níž se zachovala kamenná stěla s otvory k upevňování střeleckých terčů.

V roce 1797 zde byl zřízen park, pojmenovaný na počest nového majitele panství hraběte Leopolda Podstatzkého-Lichtensteina „Leopoldův park“. Na počest sňatku Rudolfa Habsburského se Stephanií Belgickou byla hlavní lipová alej roku 1881 přejmenována na „Stromořadí korunního prince Rudolfa a princezny Štěpánky“. Příliš dlouhý název se však neujal a vžil se prostý název Lipky. Alej dlouhá 1,4 km spojuje podzámeckou zahradu s bývalou bažantnicí, někdejší panskou myslivnou a navazující oborou, později změněnou na lesopark. Nedělní vycházky telčských měšťanů směřovaly v 19. a 20. století touto promenádní cestou k romantickým lesním zákoutím s Hadím jezírkem a jezírkem Lásky. Dalšími přístupovými cestami k lesoparku byly alej Kaštanka a cesta vedoucí podle potoka a rybníčků za sádkami v tzv. „Punčošce“.

Výlety do Lipek krásně popisuje František Kožík v knize Jezerní růže. A tak po příkladu našich předků nasadme cylindr, vykasejme sukně, přidržme slunečník a vykročme.

LESNÍ DRUŽSTVO BOROVNÁ

„Lesní družstvo obcí okresu telečského“ získalo první majetek koupí z velkostatku Telč od bývalého vlastníka Leopolda Podstatského - Lichtenšteina v roce 1931. Družstvo zahrnovalo 17 členských obcí a celková výměra lesních pozemků činila 774 ha.

Víte že:

dnes lesní družstvo Borovná hospodaří na 3500 ha pozemků a je v něm sdruženo 15 obcí?

VYHLÍDKA

Třetí zastávka na naučné stezce poskytne jak místo k odpočinku (posezení se stolkem), tak především i nádhernou vyhlídku na severozápadní okraj města Telče. Města zapsaného na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, o jehož vzniku existuje řada hypotéz. Více informací nejen o vzniku města Telče naleznete na zastávce „Vyhlídka“.

OBOJŽIVELNÍCI

V minulosti byli obojživelníci díky mnoha předsudkům a pověrám často pronásledováni.

Jsou to studenokrevní obratlovci vázaní na vodní prostředí především v době rozmnožování. Protože jejich vajíčka nemají ochranný obal, musí být kladena do vody. Vývoj probíhá přes pulce, kteří jsou nepodobní dospělým jedincům. Teprve postupně jim narostou nohy, nejprve zadní, pouze mlokům se vyvíjí napřed přední. Postupně jim mizí i žábry, vyvíjí se plíce, oči a sluchové ústrojí.

KAPLE Sv. KARLA

Kaple sv. Karla Boromejského byla vybudována v místě bývalé vlčí jámy, do které při lovu dne 13. října 1662 spadl mladý hrabě Karel Jáchym Slavata. V jámě, z níž se nemohl vyprostit, ve smrtelných úzkostech učinil slib, že bude-li zachráněn, vstoupí do kláštera takové řehole, k níž bude náležet mnich, jehož nejdříve potká. Vysvobozen byl vanovskými sedláky. Svůj slib vyplnil a stal se mnichem řádu karmelitánského. Na paměť této události nechala jeho matka v následujícím roku nad vlčí jámou vystavět kapli.

579

Telčský p.

Lanerova
cihelna

Roštejnský r.

ová alej

9

1

10

P

M

Štěpni

Ulický r.

i

atojánský p.

TELČ

Staroměstský

MYSLIVOST

Na počátku sloužil lov zvěře k zajištění nejdůležitějších životních potřeb člověka. Zvěř nepatřila nikomu a lovit ji mohl každý. První zákony týkající se lovu byly u nás vydány již kolem roku 950 knížetem Boleslavem I.

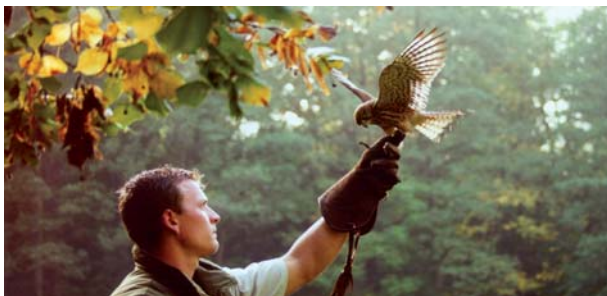
Víte že:

ve 14. století k nám byly dovezeny nové druhy zvěře, např. bažant, divoký králík, daněk, později muflon a ondatra?

Víte že:

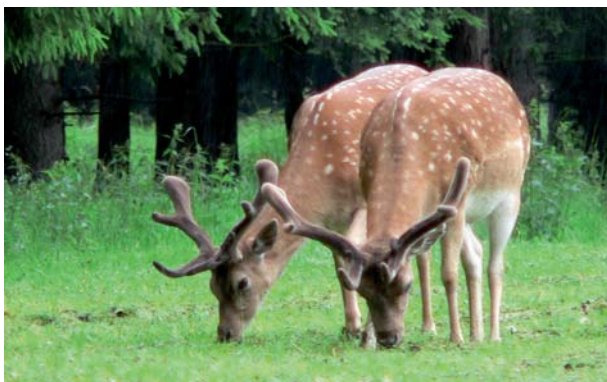
velké šelmy a dravci byli až do nedávné doby loveni téměř bez omezení a tak do poloviny 19. století u nás prakticky vymizel rys, divoká kočka, vlk a medvěd?

OBORNICTVÍ

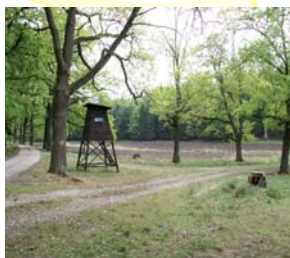

Obůrka u Telče se rozkládala na ploše dnešního lesa „Park“ za bažantnicí a v roce 1582 v ní byli chováni jeleni. Chov daňčí zvěře v této oboře je doložen z roku 1589, kdy sem byli daňci dovezeni z obory u hradu. Obůrka u Telče zanikla za první pruské války roku 1740, kdy byla Telč okupována saským vojskem. Sasové zvěř vystříleli a plaňkový plot byl spálen.

Víte že:

původ obor je třeba hledat v jižní Evropě, kde již Římané chovali rozmanitou zvěř v ohradách?

BAŽANTNICE

Bažantnice v Lipkách byla založena asi v polovině 17. století. Druhá bažantnice, zvaná malá, existovala do konce 18. století na místě dnešního zámeckého parku. V roce 1805, kdy krajinu obsadilo bavorské vojsko, Bavoři skoro vystříleli Roštejskou oboru a totéž provedli v bažantnici.

Víte že:

bažant není naší původní zvěří a Evropě se chová již od dob římských. V Čechách spadá počátek chovu bažantů do doby Lucemburků?

REVITALIZACE POTOKA

V roce 2006 byl v tomto místě revitalizován jeden z drobných přítoků, který napájí soustavu telčských rybníků. Jde o ojedinělý projekt, jenž umožňuje návrat k přírodnímu prostředí.

Původně napřímený a zahloubený potok byl přetvořen do přírodní podoby, která má díky mnoha zákrutům a mělkému korytu možnost rozlivu na okolní nivní louky. To umožňuje zpomalení odtoku a zvyšuje schopnost zadržení vody v území. Pro zpestření byl potok doplněn soustavou devíti tůní.

PUTOVÁNÍ LIPKAMI KONČÍ

Naše putování Lipkami ukončuje alej Kaštánka. Pokračovat můžete dále k prvnímu zastavení naučné stezky Město a voda.

Mimo historické jádro města zapsané na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO doporučujeme v Telči navštívit Staré Město. Městská památková zóna Telč - Staré Město je charakteristická zástavbou vesnického charakteru a naleznete zde mimo jiné např. kulturní a technickou památku Parní mlýn, židovský hřbitov či nedalekou rozhlednu „Oslednice“.

